

Mattilsynet
Hovedkontoret
100041 – seksjon dyrevern og dyrehelsepersonell
Felles postmottak, postboks 383
2381 Brumundal

Jnr.967/06/MRF/EB/Ark.0.114
Oslo 10. oktober 2006

HØRING – FORSKRIFT OM REFUSJON FOR AVLIVING AV EIERLØSE DYR

Vi viser til Mattilsynets høringsbrev datert 19. mai 2006.

Vi viser også til brev datert 15. september 2006 hvor vi ba om et møte i anledning høringen, vi kan ikke se å ha mottatt noen tilbakemelding på dette. Kopi av brevet følger vedlagt.

Vi har valgt først å gi våre generelle kommentarer til forskriftsutkastet og deretter knytte kommentarer til de enkelte bestemmelsene.

Generelle kommentarer

Vi synes det er underlig at Mattilsynet (MT) har valgt å fastsette forskrift hjemlet i dyrevernloven før Landbruks- og matdepartementet (LMD) er ferdig med sitt endringsforslag til loven, og før eventuelle endringer er fastsatt og trådt i kraft. Etter det Den norske veterinærforening (DNV) kjenner til, er det i arbeidet med ny dyrevernlov, ikke foreslått å endre loven på dette punkt. Da virker det spesielt underlig når forskriftsutkastet gir et klart inntrykk av at MT, og sannsynligvis også LMD, ønsker å gi dyrevernloven § 6 et annet innhold enn den har i dag.

Dyrevernloven § 6 pålegger personer som kommer over et synlig sykt, skadd eller hjelpeløst dyr en hjelpeplikt (første ledd). Etter annet ledd gis slik finner rett til å avlive dyret, dersom dette ikke vil overleve eller kunne bli bra igjen, og avliving er nødvendig for å spare dyret for lidelse. Etter tredje ledd fremgår det at staten dekker utgifter til tiltak etter paragrafen, men pengene kan kreves tilbake fra dyrets eier. Dyrevernloven inneholder for øvrig også bestemmelser som i bestemte tilfeller pålegger finner å melde fra til eller kontakte dyreeier, politi og/eller veterinær.

Forslaget til forskrift ser ut til å forsøke å etablere en forenkling for finner av et skadd dyr, og/eller MT, med hensyn til refusjonsordningen etter dyrevernloven § 6, ved at veterinæren på finnerens vegne skal kunne få den refusjon som dyrevernloven gir ham rett til. Forslaget regulerer bare deler av det dyrevernloven § 6 regulerer, ved at den kun gjelder veterinærers refusjon av utgifter på vegne av en finner, men ikke finnerens rett til refusjon. En finner kan for eksempel ha utgifter som han har krav på å få dekket etter loven, men som ikke består i utgifter til bruk av veterinær. Om forskriften er ment også å dekke utgifter en veterinær får hvis vedkommende selv kommer over et dyr som han plikter å hjelpe etter dyrevernloven § 6, fremgår ikke. Utkastet gjelder videre kun avliving – ikke behandling som lovbestemmelsen omfatter. Forskriften gjelder videre bare eierløse dyr, en slik begrensning finnes ikke i loven. Dessuten innskrenker forslaget retten til dekning av de utgifter loven gir rett til, ved at ikke alle utgifter er omfattet og ved at dekning bevisst er satt lavere enn de faktisk vil være. Høringsbrevet beskriver ikke hvordan øvrige personer som utfører hjelpeplikt etter

dyrevernavloven skal få dekket de utgifter de har krav på etter loven. Det må avklares hvordan dette er tenkt ivaretatt.

DNV synes forøvrig at det er uhensiktsmessig å bare la forskriften dekke deler av lovebestemmelsens virkeområde. Det innebærer en fare for at bestemmelsens formål og øvrige rettigheter og plikter ikke blir tilstrekkelig godt ivaretatt av MTs ansatte som skal håndheve forskriften.

Kommentarer knyttet til de enkelte paragrafer i forskriftsutkastet

Til § 1 Formål og § 2 Verkeområde:

§§ 1 og 2 regulerer bare deler av dyrevernavloven § 6 virkeområde. Det er ikke uvanlig, og heller ikke lovstridig å bare utdype deler av en lov eller en lovebestemmelse i forskrift. Verken høringsbrevet eller forskriften gir imidlertid noen anvisning på hvordan det er tenkt at syke/skadde dyr som har en eier, rettighetene og pliktene til andre personer enn veterinærer, omkostninger knyttet til behandling av skadde dyr og differansen mellom de reelle omkostninger knyttet til hjelpeplikten i § 6 og kostnadene som forskriften vil dekke, skal ivaretas. Både av rettsikkerhetsmessige og av rent informasjonsmessige hensyn må dette klargjøres i forskriften.

§ 1, og forøvrig hele forskriften, fremstår som en oppfordring om å avlive syke og skadde dyr, fremfor å behandle dem der dette er mulig. Dette er i strid med dyrevernavlovens formål, og neppe heller i tråd med intensjonene i stortings melding nr 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd; ei heller den alminnelige rettsoppfatning.

Til § 3 Rett til refusjon:

Første ledd, første punktum avgrensner refusjonsordningen til å gjelde avliving. Som nevnt ovenfor kan ikke forskriften innskrenke loven. Dersom forskriften bare skal gjelde avliving må MT i tillegg etablere et system for refusjon som gjelder behandling og andre utgifter knyttet til hjelpeplikten og avlivingsretten man pålegges i dyrevernavloven § 6.

Første ledd, annet punktum inneholder en definisjon av begrepet "eierløst dyr". Begrepet er innført for å avskjære retten til dekning for dyr som har en eier. En slik begrensning finnes ikke i loven, og det vil være i strid med loven å innføre en slik begrensning. Dyrevernavloven § 6 siste ledd gir staten adgang til å kreve beløp som er utbetalt tilbake fra dyreeier. Denne regressadgangen avspeiler at en dyreeier selv må betale for behandling eller avliving av egne dyr. Lovens system, hvoretter staten dekker utgifter og dretter krever pengene tilbake fra dyreeier, sikrer at syke og skadde dyr faktisk får nødvendig hjelp. Innføringen av begrepet "eierløst dyr" vil innebære en usikkerhet med hensyn til om man vil få dekket sine utgifter når en hjelper et sykt dyr, og denne usikkerheten innebærer en fare for at en finner vil avstå fra å oppfylle sin hjelpeplikt. Begrepet "eierløst dyr" reiser forøvrig en rekke vanskelige avgrensninger som blant annet vil kunne føre til rettslige erstatningskrav, både overfor finner og veterinær. I denne forbindelse vil DNV sterkt oppfordre til at myndighetene innfører obligatorisk merking av hunder og katter, slik det er gjort i flere europeiske land. Dette ville gi en langt større rettsikkerhet for både dyrene selv, og de menneskene som blir innblandet i situasjoner hvor det er tvil om dyret er eierløst eller ikke.

I annet ledd fremgår det at et krav på refusjon må sendes innen tre uker etter avlivingen. I høringsbrevets kommentarer til bestemmelsen fremgår det at MT mener at det er et vilkår for å få refusjon at kravet sendes inn tre uker etter avliving. Vi oppfatter høringsbrevet dit hen at dersom kravet sendes inn senere enn tre uker etter avliving, vil kravet bortfalle. Dette innebærer en innskrenkning av dyrevernavloven § 6. Det finnes for øvrig heller ingen holdepunkter i lovens forarbeider som tilsier at en slik begrensning kan innføres.

Til § 4 Refusjonen:

Av § 4 og høringsbrevet fremgår det at MT har ment at en behandlende veterinær skal dekke deler av de utgifter som staten plikter å dekke etter dyrevernavloven § 6. En forskrift vil som kjent være i strid med loven dersom den utvider, innskrenker eller på annen måte endrer virkeområdet for loven eller lovebestemmelsen den er hjemlet i, og vil i tilfelle kunne settes til side av domstolene som ugyldig/ulovlig. En forskrift kan regulere eller utdype deler av en lov

eller en lovbestemmelse men den kan ikke endre på rettigheter, plikter eller virkeområde som følger av loven. Av høringsbrevet går det ikke klart frem om MT ønsker å innskrenke sin refusjonsplikt etter loven til bare å gjelde det forskriften omfatter. Det fremgår derimot tydelig av høringsbrevet at den utgiften en finner har til bruk av veterinære tjenester bevisst er satt lavere enn det som følger av dyrevernloven. Gjennom å redusere takstene til et lavere nivå enn de faktiske priser som eksisterer i markedet, i tillegg til eventuelt også å innskrenke dekningen til bare å gjelde avlivning og kun for eierløse dyr foreslår faktisk MT at deler av statens betalingsansvar skal legges på de privatpraktiserende veterinærene. Dette er klart lovstridig fordi loven ikke hjemler en slik mulighet, MT går følgelig utover sine fullmakter. Følgen er at forskriften er helt eller delvis ugyldig.

I høringsbrevet foreslås det å innføre standardiserte satser ved avlivning av eierløse, skadde dyr. Det henvises til at myndighetene har opphevet avtalen om veterinære takster, da denne var i strid med konkurranseloven. Det virker ikke logisk at myndighetene ensidig kan gjeninnføre slike takster på et avgrenset område, slik det er tenkt gjort i dette tilfellet.

I høringsbrevet heter det videre at det "er lagt vekt på at refusjonen skal virke motiverende på veterinærene, men at det ikke skal være nødvendig å refundere etter full markedspris for å oppnå tilstrekkelig motivasjon".

Den viktigste motivasjonen for veterinærer er at et sykt, hjelpeløst dyr får adekvat hjelp, og blir avlivet om det er åpenbart at det ikke kan bli bra igjen. Det er også vesentlig for alle veterinærer å sørge for at dyr blir avlivet på en så skånsom og lite smertefull måte som mulig. Forskriftsutkastet bidrar til det stikk motsatte. Det å foreslå en lavere takst for avlivning uten bruk av medikamenter, vekker sterke moralske og etiske reaksjoner hos veterinærer i 2006. Igjen kan det se ut som om det viktigste for myndighetene er å spare penger, fremfor å gi adekvat hjelp til syke og skadde dyr, hvilket står i sterk kontrast til innholdet i Stortingsmelding 12 (2002-2003)

Hjelp til og eventuell avlivning av syke og skadde eierløse dyr skjer til alle døgnets tider og kan variere svært når det gjelder ressursbruk og risiko. Det å fastsette standardiserte satser på et nivå som ligger vesentlig under innhentede gjennomsnittspriser fra et lite antall veterinære virksomheter bidrar i alle fall ikke til å virke motiverende på dyrehelsepersonellet, og er som tidligere nevnt også direkte i strid med dyrevernloven.

For øvrig finner DNV det direkte utidig at myndighetene i denne sammenheng trekker inn en vurdering av veterinærenes inntektsnivå, som argument for sin manglende vilje til å dekke kostnader som de etter loven er forpliktet til.

Avsluttende bemerkninger

Vi forventer at forskriften endres slik at den begrenses til å regulere de forhold som hjemmelsloven gir adgang til. Dersom LMD ønsker en radikal endring av statens ansvar for dekning av utgifter knyttet til hjelpeplikten overfor syke og skadde dyr, må dette fremkomme i forslag til ny dyrevernlov, eventuelt i form av forskrift hjemlet i endret lovtekst.

Med hilsen
Den norske veterinærforening

Mette Rød Fredriksen
Juridisk rådgiver

Ellef Blakstad
Fagsjef

